

Секція: Гроші, фінанси і кредит.

Шалигіна І.В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, Сумський національний аграрний університет, м.Суми, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОБІЗНЕСУ

В сучасних умовах перед Сумськими аграріями постає дуже важливе питання – це забезпечити жителів регіону продовольчими товарами та харчами. Наша аграрна галузь є досить розвиненою та може бути достатньо прибутковою. У 2014 році Сумська область посіла перше місце по урожайності зернових культур (62,4 ц/га), четверте місце по валовому виробництву зернових культур, п'яте місце по поголів'ю худоби і сьоме місце по виробництву молока. Зростає в обсягах виробництва частка сільськогосподарських підприємств і в 2014 році вона становила 65%.

Джерелами фінансового забезпечення будь-якого підприємства, зокрема і аграрного є самофінансування, кредитування, зовнішнє фінансування, яке включає в себе бюджетне фінансування, оренду та ін. Тому саме зараз на весні перед аграрним підприємством гостро постає питання де ж взяти гроші для початку весняно-польових робіт? Значно подорожчали паливо-мастильні матеріали, насіння та добрива, а також необхідно оновити виробничий транспорт.

По-перше, чим можна забезпечити свою діяльність це власні кошти. Як, правило, це отриманий підприємством прибуток, однак за останній рік значна частина аграрних підприємств працювали із низькою доходністю від своєї діяльності та майже не отримували прибутку. Висновок такий, що за рахунок тільки самофінансування вижити аграрному підприємству практично не можливо.

По-друге, можна знайти додаткові кошти за допомогою зовнішнього фінансування, а саме – інвестування. Ще в 2012-2013 роках Сумщина

отримувала значні іноземні інвестиції, зокрема й в сільське господарство. В 2014 році їх обсяг значно скоротився і малі прогнози щодо їх залучення на 2015 рік. Тому за рахунок інвестицій аграрні підприємства також не зможуть збільшити свої виробничі потужності.

Саме низький рівень конкуренції підприємств аграрного виробництва серед інших галузей економіки регіону, недостатність власних коштів через сезонність виробництва та спад інвестування підвищує можливість фінансового забезпечення саме через агрокредитування. А розробка інноваційних форм розвитку аграрного виробництва розширить межі діяльності аграрних виробників в цій сфері. На жаль, нині інноваційний розвиток не під силу більшості аграрним підприємствам регіону, оскільки низьке фінансове забезпечення не дозволяє придбати новітні розробки і впровадити їх в свою діяльність.

Тому, кредитні ресурси є одним з найважливіших джерел фінансування діяльності аграрних підприємств поряд з бюджетним та власним фінансуванням. Кредитування аграрного сектору базується на таких основних принципах: сезонність виробництва аграрної продукції, потреба в основних і оборотних коштах підприємств, моральний і фізичний знос основних засобів, задіяних у виробничому процесі.

Слід зауважити, що останні два роки сільськогосподарські товаровиробники Сумського регіону безперешкодно користуються позиковим капіталом задля розвитку власного бізнесу, адже банківські установи кредитують такі підприємства досить охоче внаслідок значного підйому галузі. Так за даними НБУ 35 підприємств АПК Сумщини, залучили кредити у 2014 році на загальну суму 544,2 млн. грн., з них 392,6 млн. грн. – короткострокові кредити та 151,6 млн. грн. – довгострокові [1]. Департамент агропромислового розвитку Сумської ОДА наводить перелік банків, які тісно співпрацюють із аграрним сектором регіону і пропонують певні програми.

За результатами проведеного дослідження найбільш оптимальні пропозиції щодо агрокредитування є у Ощадбанку та Райффайзен Банк Аваль.

Також, розвиток аграрного виробництва вимагає постійної і цілеспрямованої діяльності державних органів і недержавних інститутів, яка включає систему різних форм і методів стимулювання та регулювання, спрямованих на створення сприятливих економічних умов діяльності його суб'єктів.

Державна підтримка агробізнесу в Україні здійснюється в рамках державних цільових програм, державних цільових фондів, Українського фонду підтримки підприємництва, Українського державного фонду підтримки селянських (фермерських) господарств, Державного інноваційного фонду, надання податкових пільг та цільового фінансування з місцевих бюджетів.

Саме з обласного бюджету планується профінансувати заходи щодо підвищення рівня ефективності виробництва в аграрному секторі всього за три роки на суму 3130,0 тис.грн, зокрема сюди входить розвиток селекційного картоплярства, створення і функціонування навчально-консультаційного центру для фермерів та особистих домашніх господарств, консалтинг з нетрадиційних видів агровиробництва та започаткування виробництва органічної сільськогосподарської продукції у фермерських та селянських господарствах області. На розвиток сільських територій планується витратити 8138,0 тис.грн. обласного бюджету, зокрема створення та підтримка 8-ми різноспеціалізованих сільськогосподарських кооперативів, консультаційна підтримка сільськогосподарських товаровиробників усіх форм власності тощо [2].

Отже, зараз перед аграрними підприємствами є багато проблемних питань та моментів для подальшої діяльності, які все ж таки можна вирішити об'єднавши між собою аграрні підприємства, інвесторів, банківські установи та державу з метою забезпечення власними та залученими джерелами фінансування.

Література:

1. Департамент АПР Сумської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agroprom.gov.ua>

2. План заходів з реалізації стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2015-2017 роки [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://www.slideshare.net/Sumyoblrada/>